

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.О. Ректора ОНМедУ
професор Р.С.Вастьянов

« » 2020 р.

НЕВРОЛОГІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА

підготовки	<u>доктора філософії</u> (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
галузі знань	<u>«Охорона здоров'я»</u>
спеціальність	<u>«Медицина»</u>
спеціалізація	<u>«Неврологія»</u>

2020 рік

Робоча програма розроблена
Одеський національний медичний університет

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри неврології та нейрохірургії ОНМедУ

« 30 » серпня 2020 р. Протокол № 1

Розробники програми:

Д.мед.н., проф. Сон А.С.

Д.мед.н., проф. Стоянов О.М.

К.мед.н., доц. Добровольський В.В.

ВСТУП

Робоча програма підготовки докторів філософії за спеціальністю «Медицина», спеціалізацією «Неврологія» складена на основі Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Положення про підготовку докторів філософії та докторів наук.

А також: освітньо-кваліфікаційними характеристиками (ОКХ) і освітньо-професійними програмами (ОПП) підготовки фахівців, затвердженими наказом МОН України від 16.04.03 за №239 “Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напрямку підготовки 1101 “Медицина”;

- експериментальним навчальним планом, розробленим на принципах Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) і затвердженим наказом МОЗ України від 31.01.2005 за №52 “Про затвердження та введення нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Спеціаліст” кваліфікації “Лікар” у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації України за спеціальностями “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа”; Наказом МОЗ України №749 від 19.10.2009р. “Про введення з 2009-2010 н.р. нового навчального плану за спеціальностями “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа”;

- рекомендаціями щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затвердженими наказом МОЗ України від 24.03 2004 за №152 “Про затвердження рекомендацій, щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін” зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 за №492 “Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін”;

- наказом МОЗ України від 31.01.03 за №148 “Про заходи щодо реалізації положень Болонської декларації у системі вищої медичної та фармацевтичної освіти”;

- інструкцією про систему оцінювання навчальної діяльності за умови кредитно-модульної системи організації навчального процесу (Медична освіта у світі та в Україні. Затверджено МОЗ України як навчальний посібник для викладачів, магістрів, аспірантів, студентів. Київ. Книга плюс, 2005).

- Наказом ОНМедУ №383-0 від 17 вересня 2010 р. Про впровадження в навчальний процес типової наскрізної навчальної програми “Профілактика ВІЛ-інфікування, попередження передачі ВІЛ від матері до дитини, діагностика, лікування ВІЛ-інфікованих та соціально-психологічна підтримка людей, що живуть з ВІЛ”.

Додатком до типової навчальної програми з дисципліни “Неврологія” відповідно до наказу МОЗ України від 19.10.2009 р № 749 (із змінами, внесеними наказом МОЗ України від 08.07.2010 р № 539 Київ, 2012 р.)

Наказом ОНМедУ “Про затвердження “Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу в ОНМедУ” від 07.05.2012 р. № 174-0 та Додатка №1 до наказу від 07.05.2012 р. № 174-0”

Наказом ОНМедУ від 26.05.2014 № 210-0 “Про впровадження у навчальний процес ОНМедУ наскрізної програми “Паліативна та хоспісна допомога”

Освітня складова (навчальний план) освітньо-наукової програми аспірантури містить наступні навчальні складові, в результаті засвоєння яких аспірант повинен:

1) оволодіти глибинними професійними знаннями з неврології, науковим і культурним кругозором рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії, зокрема шляхом засвоєння знань основних концепцій, теоретичних та практичних проблем, історії розвитку неврологічної науки та її сучасним станом (обсяг цієї навчальної складової становить 12 кредитів ЄКТС);

2) набути мовних компетентностей, достатніх для представлення наукових результатів іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів (обсяг цієї навчальної складової становить 12 кредитів ЄКТС);

3) оволодіти універсальними навичками дослідника, зокрема методологією і методами наукового аналізу, усної та письмової презентації результатів дослідження, підготовкою та проведення навчальних занять (педагогічною діяльністю), управління науковими проектами та/або написання пропозицій на фінансування наукових досліджень тощо (обсяг цієї навчальної складової становить 6 кредитів ЄКТС).

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Основні теоретичні питання неврологічної дисципліни. Топічна діагностика захворювань нервової системи.

Модуль 2. Актуальні питання неврологічної науки

Модуль 3. Ведення хворих в неврологічній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій

Модуль 4. Алгоритми надання невідкладної допомоги в неврології

• МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. *Мета* викладання неврології передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для

продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в неврології, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Основними *завданнями* вивчення неврології є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в неврології;
- Оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку; вивчити новітні методи дослідження та лікування в неврології;
- Визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених неврологічних;
- Аналізувати типову та атипову клінічну картину найбільш поширених неврологічних захворювань, виявляти їх ускладнення;
- Скласти план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширених неврологічних захворюваннях та їх ускладненнях, оцінювати прогноз;
- Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених неврологічних захворювань;
- Визначити тактику ведення (рекомендації стосовно режиму, дієти, лікування) хворого при найбільш поширених неврологічних захворюваннях та їх ускладненнях;
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в неврології;
- Проводити первинну і вторинну профілактику, реабілітацію при найбільш поширених неврологічних захворюваннях.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні

знати: історію розвитку та сучасний стан наукових знань в неврології; етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, сучасні стандарти діагностики, диференціальну діагностику, лікування, невідкладну допомогу, профілактику, прогноз при неврологічних захворюваннях та їх ускладненнях; актуальні наукові завдання та проблеми неврології.

вміти:

- Проводити діагностику та лікування найбільш поширених неврологічних захворювань в умовах стаціонару відповідно до Національних стандартів та протоколів з використанням сучасних досягнень науки і техніки;

- Виконувати діагностичні процедури та інтерпретувати результати сучасних методів дослідження, здійснювати окремі лабораторні та інструментальні дослідження самостійно в межах наукової роботи;
- Застосовувати медичні інформаційні технології та медичну літературу у діагностиці та лікуванні неврологічних захворювань;
- Проводити патентно-інформаційний пошук з обраної наукової теми дослідження у вітчизняних та закордонних джерелах, наукометричних базах;
- Проводити критичний аналіз сучасних даних, розробку і синтез нових ідей з актуальних проблем неврології;
- Формулювати мету та наукові завдання з обраної наукової теми;
- Розробляти дизайн дослідження;
- Вибирати методи наукового дослідження, адекватні поставленим меті та завданням;
- Презентувати отримані дані у вигляді публікацій та доповідей на національному та міжнародному рівні;
- Впроваджувати досягнення науки і техніки у клінічну практику.

мати поняття щодо:

- застосовування принципів доказової медицини у прийнятті діагностичних та терапевтичних рішень при неврологічних захворюваннях;
- нових напрямків наукових досліджень з неврології;
- етики та методології наукового дослідження;
- сучасних підходів до міждисциплінарних наукових досліджень;
- особливостей методології педагогічного процесу в неврології.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 360 годин (12 кредитів ЄКТС).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Основні теоретичні питання неврологічної дисципліни. Точісна діагностика захворювань нервової системи. Спеціальна неврологія (90 годин).

Анатомо-фізіологічні основи уражень нервової системи. Синдромологія уражень нервової системи. Методи обстеження в неврології. Спадкові, дегенеративно-дистрофічні захворювання нервової системи. Вроджені аномалії. ДЦП. Ураження периферичного відділу нервової системи. Запальні, інфекційно-запальні, інфекційно-алергічні, паразитарні та пріонові захворювання нервової

системи. Повільні інфекції нервової системи. Судинні ураження нервової системи. Патологія вегетативної нервової системи та нейроендокринні розлади. Травми нервової системи. Пухлини нервової системи. Епілепсія та епілептичні синдроми. Соматоневрологічна патологія. Ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля. Порушення сну та бодрювання. Невротичні розлади.

Модуль 2. Актуальні питання неврологічної науки (90 годин).

Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в неврології. Новітні напрямки наукових досліджень в неврології. Сучасні методи лабораторної діагностики в неврології. Сучасні методи інструментальної діагностики в неврології. Доказова медицина в сучасній неврологічній науці. Коморбідність в неврології як проблема сучасної науки. Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в неврології. Етика та методологія наукового дослідження. Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень. Особливості викладання неврології у вищих медичних навчальних закладах, технологія педагогічного процесу.

Модуль 3. Ведення хворих в неврологічній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій (90 години)

Ведення хворих з ураженням периферичного відділу нервової системи. Ведення хворих із спадковими, дегенеративно-дистрофічними захворюваннями нервової системи. Ведення хворих із запальними, інфекційно-запальними та інфекційно-алергічними захворюваннями нервової системи. Ведення хворих із судинними захворюваннями нервової системи. Тактика лікувальної роботи при травмах, пухлинах нервової системи. Тактика ведення хворих на епілепсію. Ведення хворих із невротичними розладами. Принципи та особливості застосування фізіотерапевтичних, психотерапевтичних та ін. методів лікування в неврології. Особливості лікування неврологічних захворювань в дитячому та похилому віці. Реабілітаційні заходи в неврології. Хірургічне лікування в клініці неврологічних захворювань. Основні засади та особливості використання фармакотерапії в клінічній практиці.

Модуль 4. Алгоритми надання невідкладної допомоги в неврології (90 години).

Надання невідкладної допомоги при коматозних станах різного генезу. Надання невідкладної допомоги при епілептичному припадку та у випадку епілептичного статусу. Надання невідкладної допомоги при шоку. Тактика поведінки лікаря при різних варіантах синкопальних станів. Кризові стани. Акінетичний мутизм. Каталепсія. Психомоторне збудження. Надання невідкладної допомоги при гострих ураженнях головного, спинного мозку та периферичного відділу нервової системи судинного, інфекційно-запального, інфекційно-алергічного, дегенеративного, пухлинного, травматичного, інтоксикаційного генезу. Ураження нервової системи при отруєннях токсичними, нейротропними речовинами. Електротравма, переохолодження та перегрівання. Гостра неврологічна патологія при метаболічних порушеннях (цукровому діабеті, порушенні функції нирок, печінки, щитовидної залози, наднирників, порфірії, гострому панкреатиті тощо). Вікові особливості перебігу невідкладних станів в неврології. Смерть головного мозку.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

МОДУЛЬ 1.

Основні теоретичні питання неврологічної дисципліни. Топічна діагностика захворювань нервової системи. Спеціальна неврологія (90 год.)

Теми лекцій (4 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Нейросифіліс. Ранні форми (менінговаскулярний сифіліс, гострий та хронічний менінгіт, сифіліс судин головного мозку, дифузійний цереброваскулярний сифіліс, гума). Пізні форми (паренхіматозний сифіліс, спинна сухотка, прогресуючий параліч, табопаралічі).	4

Теми практичних занять (36 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Анатомо-фізіологічні основи уражень нервової системи. Синдромологія уражень нервової системи.	2
2	Методи обстеження в неврології.	6
3	Ураження периферичного відділу нервової системи.	6
4	Запальні, інфекційно-запальні, інфекційно-алергічні, паразитарні та пріонові захворювання нервової системи.	4
5	Судинні ураження нервової системи.	4
6	Патологія вегетативної нервової системи та нейроендокринні розлади.	4
7	Травми нервової системи. Пухлини нервової системи.	4
8	Епілепсія та епілептичні синдроми.	4
9	Порушення сну та бодрювання. Невротичні розлади.	2

Разом		36

Самостійна робота (50 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Вроджені аномалії нервової системи. ДЦП.	6
2	Принципи топічної та функціональної діагностики неврологічних захворювань.	6
3	Клінічні прояви захворювань периферичної нервової системи в залежності від рівня ураження	6
4	Повільні інфекції нервової системи.	8
5	Неврологічні прояви ревматологічних хвороб	4
6	Соматоневрологічна патологія.	6
7	Травми нервової системи у дитячому віці. Пухлини нервової системи у дітей	6
8	Ураження нервової системи при впливі екзогенних факторів довкілля.	8
Разом		50

МОДУЛЬ 2.

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НЕВРОЛОГІЧНОЇ НАУКИ» (90 год.)

Теми лекцій (2 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Інноваційні напрямки наукових досліджень в неврології	2
Разом		2

Теми практичних занять (38 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в неврології.	2
2	Новітні напрямки наукових досліджень в неврології.	4
3	Сучасні методи лабораторної діагностики в неврології.	4
4	Сучасні методи інструментальної діагностики в неврології.	4
5	Доказова медицина в сучасній неврологічній науці.	4

6	Коморбідність в неврології як проблема сучасної науки.	6
7	Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в неврології.	6
8	Етика та методологія наукового дослідження.	4
9	Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень.	2
	Особливості викладання неврології у вищих медичних навчальних закладах, технологія педагогічного процесу.	2
Разом		38

Самостійна робота (50 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Визначенні мети і завдань наукового дослідження в неврології.	6
2	Використання сучасних досягнень науки і техніки при проведенні діагностичного пошуку в неврології.	6
3	Пошук нових наукових даних, що розширюють сферу знань в досліджуваній проблемі.	8
4	Статистична обробка даних в неврологічних дослідженнях.	6
5	Презентація отриманих даних у вигляді публікації та доповідей на національному та міжнародному рівні.	6
6	Впровадження досягнень науки у неврологічну практику.	4
7	Роль генетичних досліджень в сучасній неврологічній науці.	6
8	Науково-методичні засади викладання неврології на до дипломного етапі навчання.	8
Разом		50

МОДУЛЬ 3.

Ведення хворих в неврологічній клініці відповідно до сучасних стандартів та рекомендацій (90 год.)

Теми лекцій (2 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Хронічні повільні нейроінфекції (боковий аміотрофічний склероз, губчата енцефалопатія Крейцфельда-Якоба).	2

Теми практичних занять (38 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Ведення хворих з ураженням периферичного відділу нервової системи.	4
2	Ведення хворих із запальними, інфекційно-запальними та інфекційно-алергічними захворюваннями нервової системи.	4
3	Ведення хворих із судинними захворюваннями нервової системи.	6
4	Тактика лікувальної роботи при травмах, пухлинах нервової системи.	4
5	Тактика ведення хворих на епілепсію.	4
6	Ведення хворих із невротичними розладами.	2
7	Принципи та особливості застосування фізіотерапевтичних, психотерапевтичних та ін. методів лікування в неврології.	4
8	Реабілітаційні заходи в неврології. Хірургічне лікування в клініці неврологічних захворювань.	6
9	Основні засади та особливості використання фармакотерапії в клінічній практиці.	4
Разом		38

Самостійна робота (50 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Основна облікова медична документація в закладах охорони здоров'я	6
2	Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції	8
3	Головний біль. Синдром внутрічерепної гіпертензії. Синдром внутрічерепної гіпотензії	16
4	Вроджені дефекти хребта і спинного мозку. Сирингомієлія	6
5	Диференційна діагностика епілептичних та не епілептичних нападів	4
6	Особливості лікування неврологічних захворювань в дитячому та похилому віці.	10
Разом		50

МОДУЛЬ 4.
АЛГОРИТМ НАДАННЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ В
НЕВРОЛОГІЇ (64 год.)

Теми лекцій (2 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Принципи діагностики невідкладних станів. Коми різного генезу, їх диференційна діагностика. Порушення свідомості та їх оцінка.	2

Теми практичних занять (38 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Надання невідкладної допомоги при коматозних станах різного генезу.	8
2	Надання невідкладної допомоги при епілептичному припадку та у випадку епілептичного статусу.	4
3	Кризові стани. Акінетичний мутизм. Каталепсія. Психомоторне збудження.	2
4	Надання невідкладної допомоги при гострих ураженнях головного, спинного мозку та периферичного відділу нервової системи судинного, інфекційно-запального, інфекційно-алергічного, дегенеративного, пухлинного, травматичного, інтоксикаційного генезу.	6
5	Ураження нервової системи при отруєннях токсичними, нейротропними речовинами.	4
6	Електротравма, переохолодження та перегрівання.	2
7	Гостра неврологічна патологія при метаболічних порушеннях (цукровому діабеті, порушенні функції нирок, печінки, щитовидної залози, наднирників, порфірії, гострому панкреатиті тощо).	8
8	Смерть головного мозку.	4
Разом		38

Самостійна робота (50 год.)

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Різновиди синкопальних станів. Тактика лікаря невролога при	10

	синкопальних станах у пацієнтів	
2	Методи нефармакологічного модулювання епілептичних випадків	8
3	Вікові особливості перебігу невідкладних станів в неврології.	8
4	Гострі порушення мозкового кровообігу: минулі порушення (церебральні судинні кризи і транзиторні ішемічні атаки), та інсульти (геморрагічні та ішемічні).	10
5	Невідкладні стани при гострих ураженнях головного мозку судинного, інфекційно-запального, інфекційно-алергічного, дегенеративного, пухлинного, травматичного, інтоксикаційного генезу (клінічні прояви, особливості перебігу, діагностика та диференційна діагностика).	12
Разом		50

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

- Створення доповіді на проблемну тематику з презентацією у сучасних форматах (ppt, prezi) на основі матеріалів з'їздів, конгресів, конференцій.
- Оволодіння методикою лабораторного та інструментального обстеження хворого в межах запланованої наукової роботи.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Видами навчальних занять з неврології є лекції, практичні заняття, самостійна робота аспірантів.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Форми контролю и система оцінювання здійснюються відповідно до вимог Програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності аспірантів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу.

Інструкція базується на чинній нормативній базі, зокрема на законах України:

- «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII 17

- «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики»,
- наказі МОН України від 16.10.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи», методичних рекомендаціях щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах (лист МОН України від 26.02.2010 № 1/9-119),
- наказі МОН України від 02.06.1993 № 161 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах»,
- наказі МОН України від 24.05.2013 № 584 «Про затвердження Положення про порядок створення та організацію роботи державної екзаменаційної комісії у вищих навчальних закладах України»,
- наказі МОЗ України від 31.01.2005 № 53 «Про затвердження Положення про організацію та порядок проведення державної атестації аспірантів, які навчаються у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації за напрямом підготовки «Медицина».

Також в Інструкції враховані ключові принципи та положення Європейської кредитно-трансферної системи (довідник користувача Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС), Брюссель, 06.02.2009) та досвід застосування система оцінювання упродовж 2005 - 2014 років.

Протягом освітньої програми моніторингу академічної успішності проводиться на основі даних з відомості про відвідування лекцій та практичних занять, виконання самостійної роботи, підсумкового модульного контролю. Форма контролю (тестові завдання, ситуаційні задачі, усний та письмовий контроль теоретичних знань, практична перевірка навичок та вмінь, програмований комп'ютерний контроль) обирається керівником курсу. За умов успішного завершення курсу аспірант отримує сертифікат, у якому зазначено назву навчального курсу, відмітка про успішність навчання та кількість кредитів.

Критерії оцінювання знань

“5 ” виставляється при досконалому володінні:

Теоретичним матеріалом, практичними навичками, вмінням продемонструвати їх під час заліку, провести клінічну інтерпретацію результатів лабораторно-інструментальних досліджень. Якщо аспірант безгаданно та змістовно відповів на всі запитання ситуаційних задач під час іспиту. Продemonстрував глибоке та повне засвоєння теоретичного матеріалу, вміння діагностувати невідкладні стани і скласти алгоритм надання медичної допомоги. Вмінні в повному обсязі викласти програму первинної та вторинної профілактики захворювання. Продemonструвати високий рівень пластики (гнучкості) клінічного мислення в межах запропонованої патології та здатність вільно інтегруватись в простір набутих знань з попередніх дисциплін.

“4” виставляється, якщо:

Аспірант під час доповіді, демонстрації та інтерпретації практичних навичок допускав поодинокі помилки(1-2), які виправляв після настановчих запитань з боку викладача; Робив поодинокі помилки при відповіді на ситуаційні задачі. Демонстрував неповне засвоєння теоретичного матеріалу. Не в повному обсязі викладав програму первинної та вторинної профілактики основного тематичного захворювання. Демонстрував не дуже високий рівень пластики (гнучкості) клінічного мислення в межах вивчаємої патології та здатність вільно інтегруватись в простір набутих знань з попередніх дисциплін.

“3” виставляється, якщо :

При доповіді матеріалу, демонстрації практичних навичок та їх клінічній інтерпретації виникають часті принципові помилки (3-4), які не в повній мірі виправляються при додаткових уточнюючих запитаннях та зауваженнях викладача, аспірант не володіє окремими базовими практичними навичками. Значно утруднене клінічне мислення, суттєво обмежені знання з попередніх дисциплін. Аспірант не може систематизувати отриманий матеріал, відобразити його в діагнозі, скласти план обстеження та лист призначень. Обмеження знань та вмінь не дає можливості професійного спілкування з пацієнтом та його близькими. При відповіді на ситуаційні задачі аспірант робив принципові помилки, чи давав невірні відповіді.

“2” виставляється, якщо :

Під час доповіді теоретичного матеріалу допускав принципові помилки (більш 5-6 помилок), які не виправлялися навіть при додаткових, уточнюючих запитаннях та зауваженнях з боку викладача; невірно вирішив ситуаційну задачу; аспірант не володіє окремими базовими практичними навичками (менш ніж 50% вірних відповідей); значно утруднене клінічне мислення в межах дисципліни, суттєво обмежені знання з попередніх дисциплін.

Оцінювання дисципліни

Оцінка за дисципліну визначається на підставі *суми оцінок поточної навчальної діяльності (середнє арифметичне поточної успішності) та екзаменаційної оцінки (традиційна оцінка)*, яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Таким чином оцінка з дисципліни складається з двох складових:

- 50% - поточна успішність (середнє арифметичне всіх оцінок аспіранта);
- 50% оцінка на іспиті

На кафедрі у відомість виставляються дві оцінки:

- 1)середнє арифметичне всіх поточних оцінок (розраховується як число, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад, 4,76);
- 2) традиційна оцінка за іспит (диференційований залік).

Подальші розрахунки виробляє інформаційно-обчислювальний центр університету.

Середній бал за дисципліну (традиційна оцінка) розраховується як середнє арифметичне поточної успішності та екзаменаційної оцінки.

Приклад

Поточна успішність 4,76; оцінка на іспиті – 4.

$$(4,76 + 4) : 2 = 4,38$$

Отримана **оцінка за дисципліну** розцінюється як процент засвоєння необхідного об'єму знань з даного предмету.

Середній бал за дисципліну	Відношення отриманого аспірантом середнього балу за дисципліну до максимально можливої величини цього показника	Оцінка з дисципліни за 4-бальною шкалою (традиційна оцінка)
4,5 – 5,0	90-100%	5
4,0 – 4,45	80-89%	4
3,75 – 3,95	75-79%	4
3,25 – 3,7	65-74%	3
3,0 – 3,2	60-64%	3

Індивідуальний розрахунок проценту засвоєння дисципліни проводиться за допомогою пропорції.

Приклад:

Оцінка з дисципліни (традиційна шкала)	Процент засвоєння знань з даного предмету
5	100
3,5	X

$$X = (3,5 \times 100) : 5 = 70\%$$

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за шкалою ECTS та за чотирибальною (традиційною) шкалою

Особливу методологічне значення має питання конвертації результату вивчення аспірантом дисципліни в 200-бальну шкалу і подальше ранжування за рейтинговою шкалою (ECTS). Це необхідно для здійснення академічної мобільності аспіранта, надання аспіранту можливості продовжити навчання з цієї дисципліни в іншому ВНЗ або в іншій країні.

Отриманий відсоток засвоєння знань з даної дисципліни дозволяє здійснити конвертацію в оцінку за 200-бальною шкалою.

Приклад:

Процент засвоєння знань з даного предмету	Оцінка за 200-бальною шкалою
100%	200
70%	X

$$X = (70 \times 200) : 100 = 140 \text{ балів}$$

Відповідно до отриманих балами за 200-бальною шкалою, аспіранти оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Аспіранти, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності) на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	Найкращі 10 % аспірантів
«B»	Наступні 25 % аспірантів
«C»	Наступні 30 % аспірантів
«D»	Наступні 25 % аспірантів
«E»	Останні 10 % аспірантів

Ранжування з присвоєнням оцінок «A», «B», «C», «D», «E» проводиться деканатами або іншим структурним підрозділом за рішенням вченої ради навчальним відділом для аспірантів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Аспіранти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку аспірантів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі аспіранти після перескладання автоматично отримують бал «E».

Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються аспірантам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється аспірантам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія аспірантів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється аспірантам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія аспірантів має право на повторне вивчення модуля.

Багатобальна та чотирибальна шкали характеризують фактичну успішність кожного аспіранта із засвоєння навчальної дисципліни. Шкала ECTS є відносною, порівняльною, рейтинговою, яка встановлює належність аспіранта до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Тому оцінка «A» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «B» – оцінці «добре» тощо. Як правило, при конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «A», «B», «C», «D», «E» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичні розробки практичних занять, самостійної роботи та лекції.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Неврологія / С.М. Виничук, Т.І. Ілляш, О.А. Мяловицька та ін.; За ред. С.М. Виничука. - К.: Здоров'я, 2008. - 664 с.;
2. Неврологія: нац. Підручник / І.А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук та ін.; за ред. І.А. Григорової, Л.І. Соколової. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 640 с.
3. Неврология: национальное руководство / под ред. Е. И. Гусева, А. Н. Коновалова, В. И. Скворцовой, А. Б. Гехт. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 1040 с.
4. Котов С. В. Основы клинической неврологии. Клиническая нейроанатомия, клиническая нейрофизиология, топическая диагностика заболеваний нервной системы: руководство. – М. ГЭОТАР-Медиа, 2011. - 672 с.
5. Мументалер М. Неврология / Марко Мументалер, Хейнрих Маттле; пер. с нем.; под ред. О. С. Левина. – М.: МЕДпресс-информ, 2007. – 920 с.
6. Скоромец А. А. Неврологический статус и его интерпретация: учеб. руководство для врачей / А. А. Скоромец, А. П. Скоромец, Т. А. Скоромец; под ред. проф. М. М. Дьяконова. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 256 с.
7. Хронические нейроинфекции / под ред. И. А. Завалишина, Н. Н. Спирина, А. Н. Бойко. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2011. – 560 с.
8. Триумфов А.В. Топическая диагностика заболеваний нервной системы: Крат. руководство. – 19-е изд. – М.: МЕДпресс-информ, 2009. – 264 с.
9. Громадське здоров'я: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / [В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 559 с.
10. Про організацію паліативної допомоги [Електронний ресурс] / Наказ МОЗ України від 21.01.2013 р. №41 – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0229-13>.

ДОПОМІЖНА

1. Мументалер Марко. Дифференциальный диагноз в неврологии. Москва. «Мед-прес-информ», 2009. – 359 с.
2. Брильман Дж. Неврология / Джон Брильман, Скотт Коэн; пер. с англ. – М.: МЕДпресс-информ, 2007. – 224 с.

3. Віничук С.М., Прокопів М.М. Гострий ішемічний інсульт. – Київ: Наукова думка. – 2006. – 286с.
4. Боль: руководство для студентов и врачей: учебн. пособие/ под ред. акад. РАМН Н. Н. Яхно. – М.: МЕДпресс-информ, 2010.- 304 с.
5. Медицина неотложных состояний: учебник / И. С. Зозуля, А. В. Вершигора, В. И. Боброва и др.; под ред. И. С. Зозули. – К.: Медицина, 2008. – 696 с.
6. Ролак Л. А. Секреты неврологии. / пер. с англ. под ред. проф., докт. мед. наук О. С. Левина. – М.: Издательство БИНОМ, 2013.- 584 с. ил.
7. Ласков В. Б., Сумин С. А. Неотложная неврология (догоспитальный этап): Учебное пособие – М.: ООО «Издательство «Медицинское информационное агентство», 2010. – 376 с.
8. Попп Джон А., Дэшайе Эрик М. Руководство по неврологии; пер. с англ. В. Ю. Халатова; под ред. акад. Н. Н. Яхно. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2012. – 688 с.